

**Београдска Академија
пословних и уметничких
струковних студија**

Студијски програм

Финансије, рачуноводство и банкарство

МЕЂУНАРОДНЕ ФИНАНСИЈЕ

професор

Милорад Пушара

e-mail: milorad.pusara@bpa.edu.rs

Консултације

Кабинет 213

УТОРАК 11:30 – 13:45

СРЕДА 11:00 – 12:00

ПЕТАК 16:00 -18:00

СИЛАБУС

Студијски програм:

ФИНАНСИЈЕ, РАЧУНОВОДСТВО И БАНКАРСТВО

- **Врста и ниво студија:**
Основне струковне студије
- **Назив предмета:**
МЕЂУНАРОДНЕ ФИНАНСИЈЕ
- **Професор:**
Милорад Пушара
- **Статус предмета:**
Обавезан
- **Број ЕСПБ:**
7
- **Услов:**
Финансијска тржишта, Банкарство.

Циљ предмета:

- Основни циљ предмета је да студенти овладају знањем о основним изворима међународних финансија, посебно да разумеју различите економске механизме и инструменте економске политике, политике девизног курса, монетарних интеграција, политике прилагођавања, као и основне карактеристике валутних криза девизног тржишта, платног биланса као предуслове за што успешније коришћење међународног монетарног оквира за конкурентно пословање на светском тржишту.

Исход предмета:

- Савладавањем предвиђених тематских целина студенти се оспособљавају за разумевање комплексних међународних релација које се успостављају на глобализованом светском тржишту. По успешном завршетку наставног програма студенти ће се оспособити за рад у домаћим и међународним финансијским институцијама и привредним друштвима. Студенти ће разумети неопходност међународног финансирања за бржи економски раст привреде и предузећа

Садржај предмета:

- Међународне финансије и међународни платни промет појам, садржај, средства, технике и значај; Платни биланс, појам, садржај, девизни биланс, обрачунски биланс; Девизно тржиште и девизни курсеви, промптни и термински; Депресијација и апресијација; Међународно кретање капитала, међународна тржишта капитала, међународна задуженост; Међународни монетарни систем, ММФ, Светска банка, Европски монетарни систем; Правна форма предузећа у иностранству, Облигационо правне хартије од вредности; Електронско пословање и Интернет у међународним финансијама.

Литература

1. Пушара Милорад, Међународне финансије, Београд АПУСС, 2020.
2. Пушара, К. Међународне финансије, Београд Универзитет БК, 2007.
3. Ковачевић, Р. Међународне финансије, Београд Економски факултет, 2016.
4. Shapiro, A.C. Multinational Financial Management, London, Allyn&Bacon, 2004.

- **Број часова активне наставе:**

Теоријска настава: 45

Практична настава: 30

Методе извођења наставе:

- Основни облици рада на предмету су: предавања, вежбе и консултације. Предавања и вежбе се организују у Power Point-у уз интерактивно учешће студената. У настави се користе: IT, web сајтови, пословни случајеви, друге технике и информације. У реализацији предавања и вежби учествују гостујући професори и истакнути професионалци из области међународних финансија

Оцена знања (максимални број поена- 100):

Активност у току предавања

5

Практична настава

5

Колоквијуми

30

Семинарски рад

10

Писмени испит

30

Усмени испит

20

САДРЖАЈ

ДЕО I: ПЛАТНИ БИЛАНС И МЕЂУНАРОДНЕ ФИНАНСИЈЕ

1. ПРОБЛЕМАТИКА МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈА

2. КОНЦЕПТИ ПЛАТНОГ БИЛАНСА

ДЕО II: МЕЂУНАРОДНА КРЕТАЊА КАПИТАЛА

ДЕО III : МЕЂУНАРОДНИ МОНЕТАРНИ СИСТЕМ

ДЕО IV : ПРАВНА ФОРМА ПРЕДУЗЕЋА У ИНОСТРАНСТВУ

ДЕО V: ПЛАТНИ ПРОМЕТ У ФУНКЦИЈИ МЕЂУНАРОДНИХ
ПОСЛОВНИХ ФИНАНСИЈА

ДЕО VI: ЕЛЕКТРОНСКО ПОСЛОВАЊЕ И ИНТЕРНЕТ
У МЕЂУНАРОДНИМ ФИНАНСИЈАМА

- **"Једина ствар која дели већину људи од њихових снова јесте страх од неуспеха".**

"Свака стрела која погоди мету резултат је стотине промашаја"

- **"Победа нас не учи ничему али зато пораз зна да измами велику мудрост".**
- **"Не суди о мени на основу мог успеха већ на основу тога колико пута сам пао и поново устао "**

- **“Не постоји козметика која вас може улепшати као што може осмех”.**
- **“Прави мушкарац је онај који ти размаже кармин а не маскару”.**
- **“Супруга може да буде лепа, добра домаћица и мајка, али ако њен муж верује да је он газда у кући, онда је и паметна”.**

- **“Више верујем у живот после смрти него у посао после факултета”.**
- **“Неки људи су успели да досегну до месеца, а наши тешко преживљавају до пола месеца”.**
- **“Најновија понуда: - Проведите 30 дана на свом радном месту за само 150 евра-”.**

Платни биланс

- Целокупан процес репродукције, односно сви основни привредни токови могу се пратити преко рачуна:
 - друштвеног производа,
 - расположивог националног дохотка,
 - акумулације и
 - иностранства.

- Приказивање платног биланса у различитим облицима мењало се током историје, у зависности од тога како се мењала робна и финансијска структура међународних економских односа.
- У ужем смислу, грађански теоретичари познавали су биланс плаћања као израз извршених ефективних плаћања.
- Шири концепт платног биланса обухвата све економске трансакције обављене у одређеном времену, без обзира на тренутак ефективног плаћања.
- Платни биланс карактерише временски моменат у коме се трансакције региструју, по чему се овај биланс разликује од осталих спољнотрговинских биланса.

- У систему друштвених рачуна уз једну робну трансакцију бележе се четири ставке: ***испорука робе, пријем новца, пријем робе, плаћање новцем.***
- У платном билансу се бележе само две ставке у случају извоза: испорука робе и прилив девиза, док се пријем робе и плаћање региструју у платном билансу земље увозника.

ДЕВИЗНИ БИЛАНС

- Девизни биланс представља преглед о свим међународним плаћањима и наплаћивањима једне земље са иностранством у одређеном периоду.
- Девизни биланс је врло значајан, јер показује девизни прилив и одлив из земље, као и стање ликвидности земље према иностранству.

ОБРАЧУНСКИ БИЛАНС

- Обрачунски биланс исказује стање међународних обавеза и потраживања земље 31. децембра сваке године.
- Обрачунски биланс садржи све важеће обавезе и потраживања, као и све зајмове и кредите (у коришћеном, а још неотплаћеном износу), без обзира када је одређена обавеза настала

ВРСТЕ ТРАНСАКЦИЈА У ПЛАТНОМ БИЛАНСУ И НЕРАВНОТЕЖА ПЛАТНОГ БИЛАНСА

- У платном билансу региструју се три основна типа трансакција, и то:
- Трансакције робом и услугама:
 - куповина или продаја робе и услуга за новац - размена за финансијска потраживања;
 - размена робе и услуга за робу и услуге;
 - поклони у роби и услугама;
- Трансферна плаћања:
 - противставка за поклоне у роби и услугама;
 - уступање или пријем финансијских потраживања у виду поклона;
- Финансијске трансакције:
 - размена финансијских потраживања за друга финансијска потраживања (пример: продаја обвезница за новац и сл.);

- Класификација трансакција по врстама изузетно је значајна за анализу платног биланса а посебно за дефинисање његове равнотеже, односно неравнотеже.
- **Економска трансакција.**
- **Међународна економска трансакција.**
- ❖ Текуће и капиталне трансакције.
- По важећој методологији Међународног монетарног фонда данас се као текуће трансакције сматрају: све трансакције робом и услугама, приходи од фактора производње, камата на инвестирани капитал и дохоци радника привремено запослених у иностранству, као и једностранни трансфери (поклони).
- Капиталне трансакције су двостране, јер кретање капитала има одређену отплату у будућности.

2--ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПЛАТНОГ БИЛАНСА

- Прилагођавање платнобилансних поремећаја захтева одређену реалокацију ресурса у националној привреди, промене у структури производње и лествици компаративних предности, као и измене у структури извоза и увоза.
- Једна земља се најчешће сусреће са дефицитом или суфицитом биланса плаћања.
- Имамо четири могућности прилагођавања.
- Земља која има дефицит повлачи домаћи новац из оптицаја путем куповине девиза да би се плаћао увозни вишак.
- Дефлаторно снижавање цена и плата као и контракција тражње која смањује увоз, омогућује побољшање платног биланса уз могуће погоршање у односима размене.

- Када земља у дефициту тражи помоћ и сарадњу међународних финансијских организација, онда се од ње очекује да поштује одређена правила у политици прилагођавања која су утврђена у важећем међународном монетарном систему.
- Међутим, искуство у светској привреди показало је да аутоматски механизми прилагођавања нису били довољни за одржавање спољне равнотеже.
- Због тога је непрекидно испољавана потреба за мерама националних економских политика које су усмерене на одржавање и унутрашње и спољне равнотеже.
- У сваком случају постоји дилема: да ли финансирати дефицит или вршити потребна прилагођавања.
- То је прво и најважније питање платнобилансне политике.

- Ако је садашњи међународни економски поредак чврсто уградио поделу на платнобилансно и развојно финансирање, онда је финансирање платнобилансних неравнотежа један од основних задатака ММФ.
- Када је нека земља суочена са потребом прилагођавања платног биланса, она се може одредити за мере које су усмерене само на побољшање салда платног биланса или за свеобухватније мере којима се жели обезбедити симултано постизање екстерне и домаће равнотеже.
- У **прву групу** мера спадају дефлација, девалвација и девизна контрола, а у **другу групу** спадају мере монетарне и фискалне политике.

ДЕО II

МЕЂУНАРОДНА КРЕТАЊА КАПИТАЛА

- Међународна кретања капитала нису изазвана стањем текућих трансакција платног биланса појединих земаља.
- То потврђују и подаци да је укупан дневни промет на светским тржиштима капитала и девиза вишеструко већи од дневне величине међународних трговинских и других текућих трансакција.
- Које су то покретачке снаге, односно аутономни мотиви, који одређују величину међународних кретања капитала?
- Повећану потребу за јавним, банкарским и другим приватним изворима финансирања развоја, признале су и највеће међународне развојне и финансијске институције.
- Већина земаља, којима предстоји процес прилагођавања, има заједничке карактеристике.
- То је отворена или прикривена инфлација и прекомерна потрошња.

ОБЛИЦИ МЕЂУНАРОДНОГ КРЕТАЊА КАПИТАЛА

- Облици међународног кретања капитала су:
 - а) Међународно кретање зајмовног капитала,
 - б) Портфолио инвестиције,
 - в) Директне инвестиције у иностранству.
- Промене у карактеристикама светске привреде и међународним економским односима, утицале су на значај појединих облика међународног кретања капитала.
- Карактеристике економија појединих земаља, зависе од структуре прилива и одлива.
- На пример: одређена земља може бити прималац портфолио инвестиција ако има тржиште вредносних папира и обрнуто.

МЕЂУНАРОДНА ТРЖИШТА КАПИТАЛА

- Финансијска тржишта имају огроман значај, зато што је њихов утицај на макроекономске токове велики.
- На тим тржиштима се формирају цене хартија од вредности, које врше велики утицај на доношење економских одлука, затим девизни курсеви и каматне стопе.

- У зависности од врсте институција и врсте послова који се на њима претежно обављају, извршена је класификација сегмената финансијског тржишта на:
 - (а) банкарско тржиште депозита и кредита,
 - (б) тржиште обвезница и
 - (в) тржиште деоница (акција) и сличних хартија од вредности.
- Према средствима којима се тргује имамо поделу на:
 - I. Тржиште капитала,
 - II. Тржиште новца,
 - III. Тржиште деривата.

МЕЂУНАРОДНА ЗАДУЖЕНОСТ И КРИЗА ДУГОВА

- Да би се сагледао настанак и димензије данашње дужничке кризе, затим релације које одређују карактер задужености у појединим земљама, као и методи решавања дужничке кризе, потребна је обимнија емпиријска анализа. Ми ћемо се овде, међутим, задржати само на општим карактеристикама.
 - А) ПРОБЛЕМИ ЗАДУЖЕНОСТИ ЗЕМАЉА У РАЗВОЈУ
 - Б) МЕТОДИ РЕШАВАЊА ДУЖНИЧКЕ КРИЗЕ
 - В) ЗАДУЖЕНОСТ НАШЕ ЗЕМЉЕ И НАЧИН РАЗДУЖИВАЊА

